

Handläggare
Sundequist Karin

Datum
2018-03-26
Rev 2018-04-11

Diarienummer
KTN-2018-0172

Kulturnämnden

Inventering av kulturlokaler på landsbygden

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att ge kulturförvaltningen i uppdrag att inventera kulturlokaler på landsbygden, med fokus på barn och unga, samt

att resultatet av inventeringen återrapporteras till kulturnämnden senast i september 2018, med förslag om eventuella fortsatta insatser.

Sammanfattning

Kulturnämnden har i uppdrag att utveckla barns och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och på den fria tiden, samt att genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler. Tidigare och pågående utredningsarbete visar att det finns ett stort behov av att kartlägga och utrusta lokaler för kultur för barn och unga i kommunen, framför allt på landsbygden. I 2018 års budget finns medel överfört från kommunstyrelsen från ett tidigare reserverat bidrag till infrastruktur på landsbygden vilket medför ett överskott. Förvaltningen föreslår att en del av medlen används för att inventera kulturlokaler på landsbygden med fokus på barns och ungas kultur, samt att resultatet av inventeringen återrapporteras till kulturnämnden.

Ärende

Bakgrund

Kulturnämnden har i Mål och budget 2018-2020 ett uppdrag att utveckla barns och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur i skolan och på den fria tiden. Nämnden har också ett uppdrag att genomföra en översyn av behoven av samlings- och kulturlokaler i befintliga och nya områden.

Lokaler för kulturprogram i förskola och skola

Som en del i tidigare utvecklingsarbete tog kulturnämnden 2017-09-25 § 118 (KTN-2016-0161) emot en delrapport från kulturförvaltningen gällande tillgången till kultur i förskola och skola i Uppsala kommun. Rapporten beskrev förutsättningar och hinder för förskolor och skolor att ta del av kultur och definierade även utvecklingsbehov för att kunna säkerställa barns och ungas tillgång till kultur i förskola och skola. Tillgång till lokaler identifierades som en viktig faktor för förskolors och skolors möjligheter att ta del av kultur.

I Uppsala kommun ligger många förskolor och skolor långt från de fasta scenerna i innerstaden. Många scenkonstgrupper och musikensembler erbjuder föreställningar i mindre format, anpassade för att kunna spela ute på förskolor och i mindre lokaler. Det saknas emellertid en förteckning över möjliga lokaler för kulturprogram i förskola och skola. För att veta om kommunens förskolor och skolor har lokaler som skulle kunna passa för turnéläggning av sådana föreställningar, behöver en kartläggning av lokalerna genomföras.

Många kulturupplevelser är beroende av tillgång till större lokaler där man kan bygga upp en plats för framträdandet och samtidigt rymma en sittande publik. Det gäller bland annat teater-, dans- och cirkusföreställningar samt konserter. I de fall då sådana ensembler har uppsökande verksamhet till förskolor och skolor brukar verksamheten förläggas framför allt till skolornas idrottshallar, men även till större samlingsalar, aulor och matsalar. Det finns dock ingen samlad förteckning över vilka lokaler i kommunen som fungerar för kulturprogram, över tekniska förutsättningar såsom scenyta, mörkläggningsmöjligheter och andra fakta som behövs vid turnéläggning av sceniska program.

Förskolor, framför allt på landsbygden, har uttryckt önskemål om närliggande lokaler som alla kan få möjlighet att boka och som är anpassade för kulturverksamhet. Det saknas i nuläget övergripande rutiner för uthyrning av lokaler avseende kulturprogram i förskola och skola. Enligt en del förskolor är tillgängliga lokaler inte rätt utrustade för kultur, såsom möjligheter till mörkläggning, ljuddämpning och scenteknik. För att kunna säkerställa tillgång av kulturlokaler för förskolor och skolor även utanför innerstaden föreslås i rapporten en kartläggning av lokaler, där det tydliggörs vilka lokaler som finns, deras tekniska förutsättningar samt kostnad för att hyra dem för kulturprogram.

Utvecklingsbehov av lokaler för kulturskoleverksamhet

Kulturnämnden uppdrog 2017-09-25 § 128 (KTN-2016-0435) åt den politiska styrgruppen för kulturskolan att i dialog med ledningen för Uppsala kulturskola ta fram en plan för kulturskolans fortsatta utveckling gällande undervisning i musik, dans och teater, utökning med nya kulturämnen samt revidering av deltagaravgifter.

Utvecklingen av verksamheten med ett ökat antal elevplatser och införande av nya kulturämnen är beroende av en utökning av lokaler. Många av de befintliga lokalerna är mindre, med små möjligheter till grupper och flexibilitet i undervisningen. Med utökad elevantal, som till stor del innebär olika former av gruppundervisning, ökar behovet även av

andra typer av lokaler, såsom rum för bild och media, förråd samt större rum för rörelse och gruppundervisning.

En av kulturskolans målsättningar är att utöka undervisningen för yngre elever i deras geografiska närhet. För att nå ut till nya platser i kommunen även utanför staden krävs en fördjupad kunskap om vilka lokaler som kan fungera som undervisningslokaler för olika former av kulturämnen. Under 2018 föreslås en inventering av kulturlokaler i kommunen, bland annat med fokus på lokaler i anslutning till kulturcentra och nya stadsnoder samt i närheten av landsbygdsskolor.

Avsatta medel för infrastruktur

Föreningar som innehar allmänna samlingslokaler kan av Boverket söka investeringsbidrag för nyförvärv, för ny-, till- eller ombyggnad, eller för standardhöjande reparationer. För att få statsbidrag krävs ett kommunalt bidrag motsvarande minst 30 procent av det beräknade kostnadsunderlaget. Enligt *Förordning (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler* är det övergripande syftet med bidraget att tillgodose föreningslivets behov av lokaler för sin verksamhet och för att förverkliga centrala demokratiska mål i samhället, men även att tillgodose kulturlivets behov av lokaler både för att sprida kultur och för skapande aktiviteter, samt att tillgodose spontana behov av lokaler för debatt och fritidssysselsättningar utanför det organiserade föreningslivet.

Ulsbygdens Bygdeförening inkom 2011-11-03 (KSN-2011-0625) med en ansökan om kommunal medfinansiering avseende investeringsbidrag från Boverket. Föreningen planerade en utbyggnad av sin samlingslokal för att möta ett ökat behov av verksamhet för barn, unga och andra målgrupper. Bland annat budgeterade man för en scen, mörkläggningsgardiner, projektor och en ljudanläggning. Kostnaden uppskattades till totalt 2 451 tkr, och föreningen sökte kommunal medfinansiering om 1 145 tkr, vilket kommunstyrelsen biföll 2012-03-07 § 47, under förutsättning att föreningen fick sin ansökan till Boverket beviljad. Bidraget reserverades i kommunstyrelsens investeringsbudget från oförutsedda utgifter, och medel öronmärktes under kommande år, i väntan på en begäran om utbetalning från föreningen.

Ulsbygdens Bygdeförening beviljades 2013-05-20 (Boverkets dnr 1372-5042/2012) ett investeringsbidrag om 1 200 tkr av Boverket, istället för de 1 900 tkr föreningen sökte. Efter dialog mellan kommunen och föreningen fastställdes att kommunens medfinansiering kvarlåg på 1 145 tkr, trots att Boverket beviljat ett lägre stöd, och kommunens procentsats i medfinansiering därmed var högre än 30 procent. För att erhålla Boverkets bidrag krävdes att projektet senast den 30 april 2015 skulle vara färdigställt, besiktigt och att begäran om utbetalning skulle ha inkommit till Boverket. Den 30 april 2015 hade Ulsbygdens Bygdeförening ännu inte slutfört projektet och begärde uppskov hos Boverket. Sista dag för slutförande av projektet ändrades till 30 november 2015. I dialog mellan kommunen och Boverket 2016-06-17 framkom att föreningen ännu inte ansökt om utbetalning, och därmed inte längre uppfyller förutsättningarna för att få investeringsbidrag utbetalt. Kommunen sökte kontakt med föreningen 2016-12-15 men fick inget svar.

Inför 2015 tog kulturnämnden över handläggningsansvaret för kommunal medfinansiering avseende Boverkets investeringsbidrag. Budgetansvaret låg kvar hos kommunstyrelsen och ärenden sambereddes mellan kulturförvaltningen och kommunledningskontoret. 2017 flyttades även budgetansvaret till kulturnämnden, och kommunens ekonomichef beslutade om nya rutiner avseende kommunal medfinansiering. Medel ska inte längre hållas reserverade, utan kostnaden ska belasta kommunens budget det år då beslutet tas, trots att den verkliga kostnaden kanske inträffar flera år senare. Inför 2018 års budget överfördes de 1 145 tkr som reserverats för Ulsbygdens Bygdeförening 2012 till kulturnämndens budget, kodat med verksamhet *infrastruktur* och ansvar *barnkultur*. Eftersom medlen inte kommer att begäras ut av föreningen skapar de ett överskott i budget.

Kulturförvaltningens förslag

Kulturförvaltningen föreslår en inventering av kulturlokaler på landsbygden, med särskilt fokus på kultur för och med barn och unga, i förskola och skola samt på den fria tiden. Arbetet föreslås inbegripa en kartläggning av lokaler i kommunen som kan fungera för sceniska program, av övergripande rutiner för uthyrning av lokaler till kulturutövande, av ägarförhållanden och hyreskostnader för olika parter, av tekniska förutsättningar samt av utvecklingsbehov i lokalerna kopplat till kulturutövande. Inventeringen innebär en uppskattad kostnad om 200 tkr för personal och omkostnader i samband med arbetet.

Förvaltningen föreslår att inventeringen finansieras genom delar av de 1 145 tkr som budgeterats hos kulturnämnden för kommunal medfinansiering, kodat med verksamhet *infrastruktur* och ansvar *barnkultur*. Eftersom medlen reserverades för kommunal medfinansiering vid statsbidrag till allmänna samlingslokaler 2012, och syftet med statsbidraget bland annat är att tillgodose kulturlivets behov av lokaler för att sprida kultur och för skapande aktiviteter, skulle budgeterade medel enligt förslaget användas till liknande ändamål som de ursprungligen avsattes för.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen inventering finansieras inom kulturnämndens budgetram för infrastruktur.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen